

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. Ex Concilio a Lateranen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

citur quam perperam in præfenti repetentes ex hac Gregorii epistola deduxerint, malefactorum laicum, non obstante quocunque privile-

gio, per judicem ecclesiasticum puniri posse quam doctrinam disputavi in cap. 8. de foro competenti.

CAPUT III.

Ex Concilio ^a Lateranen.

Cum & plantare sacram religionem, & plantatam fovere modis omnibus debeamus, nunquam hoc melius exequemur, quam si nutrire quæ recta sunt, & corrigere quæ profectum veritatis impediunt, commissâ nobis auctoritate curemus. Fratrum autem, & Coepiscoporum nostrorum vehementi confectione comperimus, quod Fratres ^b Templi, & ^c Hospitalis, & alii quoque religiosæ professionis, indulta sibi ab Apostolica Sede excedentes privilegia, contra Episcopalem auctoritatem multa præsumant, quæ & scandalum generant in populo Dei, & grave pariunt periculum animarum. Proponunt enim, quod Ecclesias recipiant de manibus laicorum, excommunicatos & interdictos ad ecclesiastica sacramenta, & sepulturam admittant, in Ecclesiis suis præter eorum conscientiam & instituant, & amoveant sacerdotes: & fratribus eorum ad elemosynas quærendas euntibus, cum indultum sit eis, ut in adventu eorum semel in anno Ecclesiæ aperiantur, atque in eis divina celebrentur officia, plures ex eis de una, sive diversis domibus ad locum interdictum sæpius accedentes, indulgentia privilegiorum in celebrandis officiis abutuntur, & tunc mortuos apud prædictas Ecclesias sepelire præsumunt. Occasione quoque fraternitatum, quas in pluribus locis faciunt, robur Episcopalis auctoritatis enervant, dum contra eorum sententiam sub aliquorum privilegiorum obtentu munire cunctos intendunt, qui ad eorum fraternitatem volunt accedere, & se conferre. In his quia non tam de majorum conscientia, vel consilio, quam de minorum indiscretione quorundam exceditur, & removenda ea, in quibus excedunt, & quæ dubietatem faciunt, declaranda decrevimus. Ecclesias sanè, & ^d decimas de manu laicorum sine consensu Episcoporum, tam illos, quam quoscunque alios religiosos recipere prohibemus, dimissis etiam quas contra renorem istum moderno tempore receperunt: excommunicatos, ^e & nominatim ^f interdictos, tam ab illis, quam ab omnibus aliis, juxta Episcoporum sententiam statuimus evitandos. In Ecclesiis verò suis, quæ ad eos pleno jure non pertinent, instituendos presbyteros Episcopis ^g præsentent, ut eis quidem de plebis cura respondeant, ipsis verò pro rebus temporalibus rationem exhibeant competentem. Institutos autem Episcopis inconsultis non audeant remove. Si verò Templarii, sive Hospitalarii ad ecclesiasticum interdictum venerint, non nisi semel in anno ad ecclesiasticum admittantur officium, ne tunc ibi corpora sepeliant defunctorum. De ^h confratribus hoc statuimus, ut si non se prædictis fratribus omnino reddiderint, sed in suis proprietatibus duxerint remanendum, propter hoc ab Episcoporum sententia nullatenus eximantur: sed potestatem suam in eos, sicut in alios parochianos suos exercent, cum pro suis excessibus fuerint corrigendi. Quod autem de prædictis fratribus dictum est, de aliis quoque religiosis, qui præsumptione sua Episcoporum jura præripiunt, & contra canonicas eorum sententias, & tenorem privilegiorum nostrorum venire præsumunt, præcipimus observari. Si autem contra hoc institutum venerint, & Ecclesiæ, in quibus ista præsumperint, subiaceant interdicto, & quod egerint irritum habeatur.

NOTÆ.

^a **L**ateranensi.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 3. & extat textus hic in ipso Concilio Lateran. cap. 9. pro ut in præfenti transcribitur. De eo Concilio nonnulla adduxi in cap. 27. de rescriptis.

^b **Templi.**] De quibus, & eorum misero exitu egi in cap. 16. de judic.

^c **Hospitalis.**] Qui infra dicuntur Hierosolymitani, de quibus, & eorum præclaro ordine, origine, & progressu plura congesterunt D. Rochus D.D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

Pirro tom. 1. Sicilia sacr. in noitia Ecclesie Melitensis, Gualterus in chron. seculo 10. anno 119. Carillo in suis annalibus, anno 1104. plures congesti à Don Ferdinando de Scanno in propugn. sacre hujus religionis. disc. pt. 1. cap. 1. num. 3. & nos nonnulla congestimus in cap. 10. de sepult.

^d **Ecclesias & decimas.**] De Ecclesiis non accipiendis de manu laici egi in cap. 43. de elect. si militer de decimis ab eis non accipiendis inconsulto Episcopo egi in cap. quod autem, de jure patron. ubi commentarium hujus prioris partis invenies.

Excommunicatos.] Cum quibus etiam communicare exempti non possunt, ut dicemus infra in cap. nulli. de sent. excom.

f. Interdictos.] Alias exempti etiam non servantes interdictum graviter peccant, & puniuntur, ut probavi in cap. fin. de excess. Pralat.

g. Praesentem.] Juxta tradita in cap. 1. de statu monach. cap. 1. de capel. monach.

h. De confratribus.] Ordo Hierosolymitanus ultra Equites, fratres, & cappellanos, habet etiam confratres deferentes mediam crucem albam, quam vocant Tau, qui statutis ipsius Ordinis donati quoque appellantur: ut admittantur in Ordine, debent probare se natalibus honestis esse procreatos, & à Judæis, aut Mahometanis non ducere originem, probè, ac non flagitiosè vixisse, nullam per seipso exercuisse artem sordidam, vel mechanicam; & præterea tenentur aliquam partem bonorum suorum ipsi Ordini offerre, & ita admitti signum donatorum vestibus insutum publicè deferre, ut cavetur in statutis ipsius Ordinis, tit. 2. num. 30. cum sequent. de quibus plura Petrus Gregorius lib. 15. synag. cap. 34. num. 8. Mendo de Ordinib. Milit. disquisit. 2. quest. 1. num. 14. D. Ferdinand. de Scanno in propugnac. religionis Hierosolym. discept. 4. cap. 2. Illi verò non sunt religiosi, ideoque testamentum facere possunt, ut probat idem Scanno discept. 9. cap. 5. num. 57. nec amittunt beneficia sæcularia per ingressum in ipso

Ordine, ut probat idem Scanno discept. 11. cap. 2. num. 31. à collectis immunes non sunt; idem Scanno disp. 12. cap. 2. num. 4. officia sæcularia habere possunt, idem discept. 13. cap. 5. num. 27. Circa exemptionem autem eorum, & privilegium fori Aloysius Riccius tom. 4. resol. 177. num. 3. Thomas Delbene de immunit. Eccles. tom. 1. cap. 1. dub. 11. sect. 2. num. 12. existimantur, similes confratres privilegio fori gaudere, ideoque puniendos esse à Magno Magistro ipsius Ordinis. Sed contraria sententia communior, & receptor est, quia confratres hi merè sæculares sunt, cum non emittant tria vota substantialia religionis, & ita privilegia regularia illis non conveniunt. Concil. Trident. sess. 24. de regul. cap. 11. quæ doctrina apertè probatur ex hoc textu, & conformis est constitutioni Pontificæ Gregorii XIII. in Bulla quæ incipit, *Circumspecta*, edita die xxv. Novemb. anno 1580. & docuerunt Carleval. de iudicis lib. 1. tit. 1. disput. 2. num. 455. Mendo de Ordin. Militar. disquisit. 2. quest. 2. num. 84. Narbona in l. 8. tit. 5. Glossa unic. lib. 1. recopit. Azevedo in l. 1. num. 11. tit. 14. lib. 5. recopit. Bobadilla lib. 2. polit. cap. 18. num. 231. Gurburba consil. 21. Diana part. 3. tract. 1. resol. 51. Hieronymus Garcia tom. 1. polit. regular. tract. 1. difficult. 5. dub. 4. punct. 2. Pellizarius tom. 1. manual. regul. tract. 1. cap. 3. num. 27. Scanno in propugnac. discept. 13. cap. 2. num. 24.

CAPUT IV.

Idem Venerabilibus fratribus ^a Archiepiscopis, ad quos litteræ istæ pervenerint.

Dilecti filii nostri fratres Hospitalis Hierosolymitani transmissa nobis conquestione monstrarunt, quod vos eisdem de ^b malefactoribus suis iustitiam facere non vultis, privilegia ipsorum inspicere contemnitis, nec ipsos elemosynas quærere in vestris parochiis, aut fratres ipsorum ^c sepelire aliquatenus permittitis. Quoniam igitur iidem fratres multis sunt libertatibus, & ^d privilegiis à Romanis Pontificibus præmuniti, quæ ut nostris temporibus infringantur, nolimus sustinere: f. v. per A. f. m. quat. jam dictis fratribus in iis, quæ sibi à Romana Ecclesia noscuntur indulta fuisse, nullam profus molestiam faciatis, nec ea sibi contradicere, vel negare aliquatenus attentetis. Si enim de vobis in veritate talia de cætero poterimus comperire, pro certo sciatis, quod non concessa privilegia decurtabimus, cum nostris, & Ecclesiæ Romanæ scriptis authenticis obviare minime timeatis.

NOTÆ.

1. ^a *Archiepiscopis.*] Ita legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 4. in hac verò sexta additur, & *Episcopis.* Et rectè, quia cum eis occurrunt frequenter conquestiones, de quibus in præfenti agitur.

2. ^b *Malefactoribus.*] Quæ conquestio cessavit postquam ipsi Hierosolymitani privilegium adepti fuerunt nominandi iudicem conservatorem, quod concesserunt Pius IV. Clemens VII. Gre-

gorius XIII. Urbanus VIII. in bullis relatis ab Scanno in propugnac. discept. 15. cap. 1. ubi de iurisdictione Conservatoris latè agit, & in quibus causis cognoscere possit.

^c *Sepelire.*] Postea verò privilegium adepti fuerunt, ut non solum ipsi in propriis Ecclesiis, verum & alii, qui in ipsorum Ecclesiis sepulturam eligunt, possint tumulari, cap. in nostra, de sepultur. ubi probavi.

^d *Privilegiis.*] Quorum epitomen tradit Scanno in dict. propugnaculo, discept. 16. per tot.